

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen en het besluit van de Vlaamse Regering van 23 mei 2025 over de omgevingshandhaving
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Dit ontwerp van wijzigingsbesluit voorziet in de gedeeltelijke uitvoering van verordening (EU) 2024/1157 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 betreffende de overbrenging van afvalstoffen (EVOA). Hoewel de verordening rechtstreeks van toepassing is, is een aanpassing van VLAREMA noodzakelijk om de Vlaamse regelgeving in overeenstemming te brengen met de nieuwe bepalingen en om tegenstrijdige of overbodige bepalingen te schrappen.

Daarnaast bevat het wijzigingsbesluit enkele andere urgente wijzigingen aan VLAREMA buiten het kader van EVOA. Het gaat met name om aanpassingen aan de artikels over de verbrandings- en stortverboden en een bijwerking van de lijst van afvalstoffen met betrekking tot batterijgerelateerd afval, teneinde deze beter in lijn te brengen met andere Europese wetgeving. Ook gebeuren er aanpassingen aan de verplichtingen bij het inzamelen van niet-risicohoudend medisch afval en aan de gebruiksverboden voor diverse producten die een onvoldoende gehalte aan recycalaat bevatten, om deze verboden technisch en in de praktijk haalbaarder te maken.

Tot slot regelt dit besluit een aantal aanpassingen aan het omgevingshandhavingsbesluit met als doel handhaving mogelijk te maken op de batterijenverordening en de Ecodesign-verordening, alsook om een aantal overtredingen op artikels van VLAREMA inzake grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen te depenaliseren.

Dit ontwerp van wijzigingsbesluit wordt definitief goedgekeurd.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein Omgeving.

Dit besluit voorziet in de gedeeltelijke uitvoering van verordening (EU) 2024/1157 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 betreffende de overbrenging van afvalstoffen, verder “verordening (EU) 2024/1157” genoemd. Deze verordening vervangt verordening (EG) nr. 1013/2006 en bevat gedetailleerde procedures en controleregelingen voor de overbrenging van afvalstoffen. Hoewel de verordening rechtstreeks van toepassing is, is een aanpassing van VLAREMA noodzakelijk om de Vlaamse regelgeving in overeenstemming te brengen met de nieuwe bepalingen en om tegenstrijdige of overbodige bepalingen te schrappen. De verordening is van toepassing vanaf 21 mei 2026.

Daarnaast bevat het wijzigingsbesluit enkele andere urgente wijzigingen buiten het kader van de Europese Verordening betreffende de Overbrenging van Afvalstoffen (EVOA).

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het ontwerp-wijzigingsbesluit werd voorgelegd voor wetgevingstechnisch en taalkundig advies. Het advies 2025/454 werd ontvangen op 5 november 2025.

De Inspectie van Financiën heeft het gunstige advies KS/2025004129 afgeleverd op 31 oktober 2025.

Het ontwerp van besluit werd op 28 november 2025 voor de eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering.

De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) heeft op 16 december 2025 advies nr. 2025/073 gegeven.

Op 2 december 2025 werd over voorliggend dossier een adviesaanvraag ingediend bij de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, alsook bij de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen. De Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen liet op 9 december 2025 per brief weten dat zij besloot om geen advies uit te brengen bij dit dossier. De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen liet op 15 december 2025 per brief weten dat zij besloot om geen advies uit te brengen bij dit dossier.

Het ontwerp van besluit werd op 6 februari 2026 voor de tweede keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Het ontwerp werd met mededeling nr. 2026/0064/B op 10 februari 2026 meegedeeld aan de Europese Commissie, met toepassing van artikel 5 van richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij. De status-quoperiode van drie maanden is verstreken op 11 mei 2026 en de mededeling is beschikbaar via de online Tris-databank. De Europese Commissie diende een uitvoerig gemotiveerde mening in, waarmee ze bezwaar maakte tegen de artikels die betrekking hadden op de verplichtingen voor online platformen in het kader van de uitgebreide producenteverantwoordelijkheid. Zoals verder in deze nota toegelicht, zijn deze artikels uit het definitieve ontwerp gehaald.

De Raad van State heeft advies 78.885/1 gegeven op 9 maart 2026, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De wijzigingen aan VLAREMA betreffen voornamelijk aanpassingen aan afdeling 6.2 en een aantal andere artikels over de grensoverschrijdende overbrengingen van afvalstoffen. Afdeling 6.2 wordt volledig herwerkt om in overeenstemming te zijn met verordening (EU) 2024/1157. De belangrijkste wijzigingen betreffen:

- vormelijke aanpassingen, zoals gecorrigeerde verwijzingen naar de nieuwe verordening;
- verwijdering van bepalingen die nu rechtstreeks in de verordening geregeld zijn;
- aanpassingen in het kader van de verplichte digitalisering via het Europese DIWASS-systeem;
- wijzigingen met betrekking tot vooraf goedgekeurde inrichtingen (PAF-statuuat);
- aanpassing van de dossierkost voor kennisgevingsdossiers.

Daarnaast bevat het wijzigingsbesluit enkele andere urgente wijzigingen buiten het kader van EVOA:

- aanpassingen aan de verbrandings- en stortverboden;
- aanpassingen aan de verplichtingen bij het inzamelen van niet-risicohoudend medisch afval;
- aanpassingen aan de gebruiksverboden voor diverse producten die een onvoldoende gehalte aan recyclelaat bevatten, om deze bepalingen technisch en in de praktijk haalbaarder te maken;
- een bijwerking van de lijst van afvalstoffen met betrekking tot batterijgerelateerd afval, ter omzetting van het Gedelegeerd Besluit (EU) 2025/934 van de Commissie van 5 maart 2025.

Na de tweede principiële goedkeuring zijn er nog aanpassingen gebeurd naar aanleiding van de uitvoerig gemotiveerde mening van de Europese Commissie, ingediend in het kader van de TRIS-procedure (zie titel B), en naar aanleiding van het advies van de Raad van State (zie titel C).

Andere aanpassingen zijn minimaal. Naar aanleiding van verduidelijkingen door de Europese Commissie, werd in het ontworpen artikel 6.2.2 toegevoegd dat kennisgevers zonder zetel in het land waar de afvalstoffen vertrekken gebruik moeten maken van de Europese digitale systemen voor de indiening van een kennisgevingsdossier. Voorts worden door middel van twee bijkomende artikels de batterijenverordening en Ecodesign-verordening vermeld in het omgevingshandhavingsbesluit en toegevoegd aan het bevoegdheidspakket “milieuhygiëneregelgeving”, om zo de handhaving op deze verordeningen in Vlaanderen juridisch correct te verankeren.

B. TRIS-PROCEDURE

Het ontwerp werd met mededeling nr. 2026/0064/B op 10 februari 2026 meegedeeld aan de Europese Commissie, met toepassing van artikel 5 van richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (TRIS-procedure). De status-quoperiode van drie maanden is verstreken op 11 mei 2026.

De Europese Commissie heeft een uitvoerig gemotiveerde mening uitgebracht, waarbij ze bezwaar maakt tegen de bepalingen in verband met de verplichtingen voor online platformen in het kader van de uitgebreide producenteverantwoordelijkheid. Dergelijke uitvoerig gemotiveerde mening wordt uitgebracht wanneer wordt geoordeeld dat het ter kennis gebrachte ontwerp voor een technisch voorschrift in zijn huidige vorm waarschijnlijk een ongerechtvaardigde of buitensporig beperkende belemmering voor het vrije verkeer van goederen en diensten in de interne markt opwerpt, of dat het anderszins in strijd is met het recht van de Unie.

Meer concreet maakt de Commissie in het bijzonder bezwaar tegen het feit dat bepaalde verplichtingen die in de kaderrichtlijn afval zijn opgenomen voor online platformen in verband met

de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor textiel in het ontwerp van besluit ter aanpassing van het VLAREMA ook worden doorgetrokken naar andere producten die onder de uitgebreide producenteverantwoordelijkheid vallen. Dit zou in strijd zijn met de digitale dienstenverordening.

In dialoog met de Commissie zal bekeken worden hoe de bepalingen geremedieerd kunnen worden. Eventueel aangepaste bepalingen mogen evenwel pas definitief worden goedgekeurd na een nieuwe standstill periode van 3 maanden. Om vertraging te vermijden voor de andere dringende wijzigingen aan het VLAREMA, in het bijzonder voor de implementatie van de EVOA-verordening, zijn de twee artikelen over de verplichtingen voor online platformen daarom volledig uit dit ontwerp van besluit gehaald.

C. ADVIES RAAD VAN STATE

Punt 5

In punt 5 van het advies stelt de Raad van State: *“Het ontwerp bevat sommige nieuwe bepalingen die een (gedeeltelijke) omzetting van EU-richtlijnen uitmaken. Bijgevolg moet overeenkomstig de omzendbrief wetgevingstechniek aan het ontwerp een artikel (in een “Hoofdstuk 1. Algemene bepaling”) worden toegevoegd naar luid waarvan het te nemen besluit strekt tot (gedeeltelijke) omzetting van die richtlijnen.*

Daarbij dient ook gewezen te worden op de verplichting tot het in kennis stellen van de Europese Commissie van de bepalingen tot omzetting van die richtlijnen.”

We volgen dit advies. Het gevraagde artikel is toegevoegd aan het besluit. De Europese Commissie zal na definitieve goedkeuring in kennis worden gesteld.

Punt 6

In punt 6 van het advies stelt de Raad van State: *“Door de in artikel 17 ontworpen wijziging van artikel 5.3.17.1, § 1, van het VLAREMA zal verwezen worden naar recipiënten, aanbesteed door “een gemeentelijke overheid, een provinciale overheid of door de Vlaamse administratie, vermeld in artikel 1.3, 2°, van het Bestuursdecreet”. In het op dat vlak niet gewijzigde artikel 5.3.16.1, § 1, van het VLAREMA wordt verwezen naar producten “aanbesteed door de gemeentelijke, provinciale of Vlaamse overheid”. Ook het door artikel 19 vervangen artikel 5.3.21.1, § 1, van het VLAREMA verwijst naar aanbestedingen “door de gemeentelijke, provinciale en Vlaamse overheid”. Dat is ook het geval voor de artikelen 5.3.18.1, 5.3.20.1, 5.3.22.1 en 5.3.23.1, van het VLAREMA die niet door het ontwerp gewijzigd worden. De steller wordt aanbevolen te onderzoeken of de gebruikte terminologie niet het best wordt geüniformeerd.”*

De specifieke verwijzing naar het bestuursdecreet voor de vermelding van de Vlaamse administratie in artikel 5.3.17.1 kwam er naar aanleiding van het wetgevingstechnisch en taalkundig advies. Het klopt echter dat hierdoor de terminologie niet meer uniform is over de artikels heen. Bovendien maakt de Raad van State zelf geen bezwaar bij het gebruik van de algemene term “Vlaamse overheid” in de andere artikels. Daarom volgen we het advies van de Raad van State en keren we terug naar de oorspronkelijke vermelding van de “Vlaamse overheid” in het ontworpen artikel 5.3.17.1., zodat de terminologie uniform blijft.

Punt 7

In punt 7.1 van het advies vraagt de Raad van State de rechtsgronden te preciseren. Alle gevraagde aanpassingen werden doorgevoerd in het besluit, behalve waar deze betrekking hadden op finaal geschrapte artikels (in het kader van de online platformen).

In punten 7.2 tot en met 7.5 vraagt de Raad van State om een aantal redactionele aanpassingen en aanvullingen in de vormvereisten. Het besluit werd aangepast om aan al deze vragen tegemoet te komen.

Punten 8 en 9

Punten 8 en 9 hebben betrekking op de ontworpen artikels 3.2.1.6 en 3.4.5.17 over online platformen die omwille van het bezwaar van de Europese Commissie uit het ontwerpbesluit zijn gehaald. Deze punten zijn voor het voorliggend definitief goed te keuren ontwerpbesluit dus niet langer relevant.

Punt 10

In punt 10 van het advies brengt de Raad van State een aanbeveling uit een eerder advies onder de aandacht in het kader van de ontworpen bepalingen over de voorwaarden waaronder bepaalde kunststoffen producten aanbesteed kunnen worden door overheden. Meer bepaald vraagt ze om de federale overheid over deze bepalingen te raadplegen, gelet op de verwevenheid met de federale bevoegdheden inzake het op de markt brengen van de betrokken producten.

Deze aanbeveling wordt gevolgd. De federale overheid werd op de hoogte gesteld van de aanpassingen. Daarbij moet wel opgemerkt worden dat de aanpassingen in dit besluit eerder versoepelingen zijn, waardoor de markttoegang dus zeker niet bijkomend beperkt wordt.

Punt 11

In punt 11 stelt de Raad van State voor wat betreft de overgangsbepalingen voor de ontworpen artikelen ter uitvoering van de EVOA-verordening: *“In het ontworpen eerste lid wordt de inwerkingtreding van de artikelen tot uitvoering van verordening (EU) 2024/1157 bepaald op 21 mei 2026. Gelet op de mededeling aan de Europese Commissie op 10 februari 2026, zal het verstrijken van de status quo-periode slechts op 11 mei van dat jaar plaatsvinden. Vermits het ontwerp slechts aangenomen en bekendgemaakt zal mogen worden na die datum, kan niet uitgesloten worden dat met de voorziene inwerkingtreding op 21 mei 2026 retroactieve uitwerking aan die bepalingen gegeven zal worden.”*

De Raad van State bevroeg dit reeds tijdens de adviesperiode en zoals gemeld aan de Raad van State zijn we akkoord met deze opmerking. Deze overgangsperiode was oorspronkelijk bedoeld voor mocht het besluit definitief in het staatsblad verschijnen voor 21 mei 2026. Aangezien dat niet het geval zal zijn, zijn de overgangsbepalingen zinloos en kunnen ze inderdaad verwarring creëren over mogelijke retroactieve uitwerking. De overgangsbepalingen voor deze artikelen worden daarom uit het besluit geschrapt.

D. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

We verwijzen hiervoor naar het verslag aan de Vlaamse regering.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er is een zeer beperkte budgettaire impact voor de Vlaamse overheid. Voorheen was de kost voor bedrijven voor het behandelen van een kennisgevingsdossier in het kader van EVOA afhankelijk van de wijze van indiening (digitaal of niet). Aangezien bijna alle dossiers voortaan digitaal zullen verlopen, is dit onderscheid niet meer relevant. De kost voor het behandelen van een kennisgevingsdossier ligt voortaan op 465 euro. Het bedrag is gebaseerd op:

- de personeelskosten gelinkt aan de administratieve en inhoudelijke behandeling van dossiers; en

- de kosten voor IT-ontwikkelingen en IT-onderhoud die nodig zijn om de administratieve behandeling van dossiers conform de nieuwe verordening te kunnen uitvoeren.

De kostprijs per dossier van 465 euro ligt sterk in lijn met de huidige bedragen. Vandaag betalen bedrijven 550 euro of 400 euro, afhankelijk van de wijze van indiening. De totale jaarlijkse inkomsten hiervan worden geschat op 767 250 euro, wat nagenoeg identiek is aan de opbrengsten in het verleden (766 600 euro in 2024). De budgettaire impact is dus verwaarloosbaar.

De inspecteur van financiën verleende gunstig advies en het akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor de begroting is niet vereist

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit heeft geen impact op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten van de Vlaamse overheid. De inkomsten uit de aangepaste dossierkost blijven nagenoeg gelijk, waardoor de taken gerelateerd aan de behandeling van dossiers kunnen worden opgenomen binnen het huidige personeelsbestand van OVAM. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, is dan ook niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen onmiddellijke impact op de lokale en provinciale besturen.

4 VERDER TRAJECT

De definitieve goedkeuring van dit besluit zal worden aangemeld bij de Europese Commissie.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, en het besluit van de Vlaamse Regering van 23 mei 2025 over de omgevingshandhaving;
- 2° de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

6 BIJLAGEN

- Ontwerp van uitvoeringsbesluit
- Verslag aan de Vlaamse Regering
- Uitvoerig gemotiveerde mening van de Europese Commissie
- Advies Raad van State